

HRVATSKI SABOR

Odbor za zaštitu okoliša i prirode

KLASA: 400-06/22-01/35

URBROJ: 6521-29-22-

Zagreb, 22. studenoga 2022.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće s rasprave o Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcija za 2024. i 2025. godinu

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora raspravio je na 38. sjednici održanoj 22. studenoga 2022. godine, Prijedlog Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcija za 2024. i 2025. godinu, Prijedloge financijskih planova izvanproračunskih korisnika za 2023. godinu i projekcija planova za 2024. i 2025. godinu, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 14. studenoga 2022. godine.

Odbor za zaštitu okoliša i prirode, na temelju članka 179. Poslovnika Hrvatskoga sabora, raspravio je Prijedlog državnog proračuna kao zainteresirano radno tijelo.

Odbor je proveo objedinjenu raspravu o predloženom Državnom proračunu i Konačnom prijedlogu zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu, P.Z. br. 413.

Uvodno je državni tajnik Ministarstva financija prezentirao makroekonomski okvir sukladno kojem je izvršena projekcija ukupnih prihoda i rashoda. Između ostalog istaknuto je da se u 2023. godini predviđa značajno usporavanje gospodarske aktivnosti u RH te će realni rast BDP-a iznositi tek 0,7%. Ukupni prihodi državnog proračuna u 2023. planirani su u iznosu od 24,9 milijardi eura što je 9% više u odnosu na tekući plan za 2022. godinu, dok su za 2024. projicirani u iznosu od 24,8 milijardi eura, a za 2025. u iznosu od 25,8 milijardi eura. Ukupni rashodi državnog proračuna planirani su u 2023. u iznosu od 26,7 milijardi eura, što je 8,8% ili 2,1 milijardu eura više u odnosu na tekući plan za 2022. godinu. U 2024. godini ukupni rashodi planirani su na razini od 25,6 milijardi eura, a u 2025. projiciraju se na razinu od 25,9 milijardi eura. Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 24,9 milijardi eura te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 26,7 milijardi eura, planirani manjak državnog proračuna za 2023. godinu iznosi 1,8 milijardi eura ili 2,6% bruto domaćeg proizvoda.

Državni tajnik Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja istaknuo je da je za ukupni razdjel Ministarstva planirano za 2023. godinu 1.958.794.709 eura tj. 8,6% više u odnosu na plan za 2022. godinu dok projekcija za 2024. iznosi 1.408.674.185 eura te za 2025. godinu 1.409.556.980 eura. Na razni Ministarstva u užem smislu planirano je za 2023. godinu 1.487.403.488 eura. Što se tiče rashoda u okviru ovog prijedloga proračuna najznačajniji rashodi odnose se na fondove EU koji iznose 634 milijuna eura za 2023. od čega prijedlog na razini Ministarstva u užem smislu iznosi 599 milijuna eura. Od navedenog iznosa za promicanje ulaganja u inovacijama i istraživanju, razvoj veza i sinergija između poduzeća, istraživačko razvojnih centara i visokog obrazovanja, poslovnu konkurentnost te aktivnosti jačanja oporavka od krize u kontekstu pandemije COVID-19 planiran je iznos od 175 milijuna eura. Za projekte vodnokomunalne infrastrukture planirano 259 milijuna eura (uključujući i nacionalno učešće u ovim sredstvima). Za promicanje energetske učinkovitosti i OIE, povećanje energetske učinkovitosti u industriji smanjivanjem udjela fosilnih goriva, uvođenjem alternativnih izvora, povećanje učinkovitosti javne rasvjete, smanjenje količina

otpada koji se odlaže na odlagališta i za projekte iz područja zaštite prirode predviđen je iznos od 176 milijuna eura. S obzirom na to da alocirana bespovratna sredstva EU neće biti dostatna do završetka razdoblja prihvatljivosti izdataka, a sukladno obvezama iz potpisanih Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, u okviru izvora općih prihoda i primitaka u 2023. planirana su sredstva za provedbu projekata unapređenja javnog vodoopskrbnog sustava u iznosu od 126 milijuna eura. U okviru sredstava Mehanizma za oporavak i otpornost u 2023. planirano je ukupno 417 milijuna eura, od čega je 366 milijuna eura planirano na glavi Ministarstva u užem smislu, dok je ostatak planiran kod Agencije za ugljikovodike i HAMAG-BICRO-a.

Od sredstava planiranih na glavi Ministarstva najznačajniji dio planiran je na projektima vodnog gospodarstva u iznosu 162,4 milijuna eura; 119,2 milijuna eura za revitalizaciju, izgradnju i digitalizaciju energetskog sustava, poticanje energetske učinkovitosti, toplinarstva i OIE te korištenje vodika i novih tehnologija dok je 75 milijuna eura planirano za izgradnju plinovoda Zlobin-Bosiljevo i povećanje kapaciteta LNG terminala. Dodatno su u 2023. planirana sredstva Fonda solidarnosti za sanaciju šteta nastalih kao posljedica potresa iz ožujka i prosinca 2020. na energetskoj i vodnokomunalnoj infrastrukturi u ukupnom iznosu od 56,6 milijuna eura.

Detaljnije su prezentirani projekti koji se odnose se na Specifični cilj 6i1 – Smanjena količina otpada koji se odlaže na odlagališta. Naglašeno je da se za *Centre za gospodarenje otpadom tj. financiranje izgradnje CGO-a* odobreno 6 projekata izgradnje CGO-a te 3 projekta izrade studijsko-projektne dokumentacije za CGO-e. Ukupna vrijednost bespovratnih sredstava za ugovorene projekte iznosi 219,84 milijuna eura. Nadalje financiraju se *projekti izgradnje reciklažnih dvorišta i projekti nabave mobilnih reciklažnih dvorišta*. Ukupna vrijednost bespovratnih sredstava za sve ugovorene projekte iz drugog poziva iznosi 12,48 milijuna eura, a za završetak preostalih projekata u 2023. godini planirana su sredstva u iznosu od 3,09 milijuna eura. Vezano uz *sanaciju odlagališta financiraju se projekti sanacije i zatvaranja odlagališta neopasnog i opasnog otpada*. Za projekte sanacija odlagališta neopasnog otpada iz drugog otvorenog poziva ugovoreno je 20,28 milijuna eura, za projekt sanacije lokacije visokoonečišćene opasnim otpadom Sovjak ugovoreno je 42,55 milijuna eura, a za projekt sanacije odlagališta Karepovac ugovoreno je 15,25 milijuna eura. Za sve navedene projekte su na izvoru 562 u 2023. godini planirana sredstva u iznosu od 12,33 milijuna eura te u 2024. u iznosu od 4,52 milijuna eura. Projekt Sovjak planira se fazirati, odnosno nastaviti sufinancirati kroz iduće programsko razdoblje 2021.-2027. Vezano za *financiranje izgradnje i opremanje postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog komunalnog otpada* ukupna vrijednost bespovratnih sredstava za sve ugovorene projekte iznosi 20,84 milijuna eura. Za završetak ovih projekata su u 2023. planirana sredstva u iznosu od 9,22 milijuna eura. Ujedno se financiraju *projekti nabave komunalnih vozila i/ili nadogradnje vozila za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada*. Ukupna vrijednost bespovratnih sredstava za sve ugovorene projekte iznosi 18,3 milijuna eura. Za završetak ovih projekata u 2023. planirana su sredstva u iznosu od 981.615 eura. Financira se *ustopostava postrojenja za obradu/recikliranje građevnog i/ili krupnog (glomaznog) komunalnog otpada*. Ukupna vrijednost bespovratnih sredstava za sve ugovorene projekte iznosi 17,66 milijuna eura. Za završetak ovih projekata su u 2023. planirana sredstva u iznosu od 763.859 eura. U sklopu *Interventne mjere za Grad Zagreb* financiraju se aktivnosti nabave opreme (spremnici, vozila, mobilna reciklažna dvorišta, oprema za obradu odvojeno prikupljenog biootpada), aktivnosti promidžbe i vidljivosti te upravljanja projektom. Vrijednost bespovratnih sredstava za ovaj projekt iznosi 10,04 milijuna eura, a u proračunu za 2023. godinu planirana su sredstva u iznosu od 295.385 eura.

Vezano uz *Investicijski projekt 6iii – Zaštita i obnova bioraznolikosti tla za projekte iz područja zaštite prirode iz OPKK* u 2023. planiran je ukupni iznos 14,95 milijuna eura, a u

2024. planirano je 2,8 milijuna eura, dok za 2025. nisu planirana sredstva. Za *NATURAVITA – Projekt razminiranja, obnove i zaštite šuma i šumskog zemljišta u zaštićenom i Natura 2000 područjima u dunavsko-dravskoj regiji* ugovor je vrijednosti 41,69 milijuna eura bespovratnih sredstava. Za *Shemu unapređenja postojećih i uspostave novih oporavilišta za divlje životinje-Projekte unapređenja postojećih i uspostave novih, odgovarajućih smještajnih kapaciteta i osiguravanja stručne podrške za brigu o zaštićenim i strogo zaštićenim divljim životinjama* u 2020. i 2021. ugovoreno je ukupno 3,31 milijuna eura bespovratnih sredstava za 6 oporavilišta za divlje životinje. Za *izradu šumskogospodarskih planova – Ecomanager-Projekt izrade šumskogospodarskih planova koji će na odgovarajući način sagledavati zahtjeve ekološke mreže Natura 2000* u 2023. potpisan je ugovor vrijednosti 12,02 milijuna eura bespovratnih sredstava, a planirano je u 2023. godini isplatiti 4,13 milijuna eura. Za *projekt Fearless Velebit – Projekt razminiranja i očuvanja šumskih ekosustava u zaštićenim i Natura 2000 područjima na području PP Velebit i NP Paklenica* potpisan je ugovor vrijednosti 29,03 milijuna eura bespovratnih sredstava, a u 2023. planirano je isplatiti 1,9 milijuna eura. Za *projekt Karlovac Karst – Projekt razminiranja i očuvanja šumskih ekosustava u zaštićenim i Natura 2000 područjima na području Karlovačke županije* potpisan je ugovor vrijednosti 26,08 milijuna eura bespovratnih sredstava, a u 2023. godini planirano je isplatiti 3,63 milijuna eura.

Direktor Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost istaknuo je da FZOEU u 2023. godini planira prihode u ukupnom iznosu od 400.081.885 EUR, u 2024. godini u iznosu od 339.564.560 EUR, a u 2025. godini u ukupnom iznosu od 347.587.675 EUR. U 2023. godini Fond planira rashode u ukupnom iznosu od 374.534.570 EUR, u 2024. godini u iznosu od 355.362.355 EUR, a u 2025. godini u ukupnom iznosu od 310.226.940 EUR. U 2023. planirano je 16.182.795 eura za administrativno upravljanje i opremanje, 52.316.770 eura za programe i projekte zaštite okoliša, 181.987.650 eura za programe i projekte energetske učinkovitosti te 124.047.355 eura za gospodarenje s posebnim kategorijama otpada. Dodatno je izdvojeno da je za 2023. planirano za sanaciju odlagališta otpada 7 milijuna eura; izgradnju centara za gospodarenje otpadom 7,2 milijuna eura; poticanje odvojenog prikupljanja otpada i recikliranje 12 milijuna eura; potporu prilagodbi klimatskim promjenama 6 milijuna eura; program obnove obiteljskih kuća 29,5 milijuna eura; program suzbijanja energetske siromaštva 60 milijuna eura. Istaknuta je nova stavka kojom su predviđena sredstva Modernizacijskog fonda za ulaganja za energetske klimatske ciljeve za koju je za 2023. planirano 62,5 milijuna eura.

U raspravi na Odboru postavljeno je pitanje postoje li natječajni koji bi bili dio Operativnog programa Konkurentnost i kohezija i usmjereni prema organizacijama civilnog društva u području zaštite prirode i okoliša. Ova potreba primjerice je prepoznata vezano uz državnim proračunom planirana sredstva za financiranje CroSpeleo baze podataka i katastar speleoloških objekata RH. Istaknut je prijedlog da se uz ovu već planiranu poziciju ujedno planira pozicija (bilo u sklopu Ministarstva ili FZOEU) koja bi joj bila komplementarna te se odnosila na financijsku podršku organizacijama civilnog društva. Naglašeno je da se Odboru obratio Zagrebački speleološki savez ukazujući na potrebu podrške i osiguranja stalnog izvora financiranja organizacijama civilnog društva koje provode akcije čišćenja speleoloških objekata, često u suradnji s jedinicama lokalne samouprave. Predstavnice Ministarstva dodatno su pojasnile da je projekt CroSpeleo, koji se 80% financira od strane FZOEU, pokrenut 2022. od strane Zavoda za zaštitu okoliša i prirode s predviđenim rokom trajanja do 2026. godine. Pojašnjeno je da su komponente ovog projekta: nadopuna i unapređenje kvalitete podataka o speleološkim objektima, nadogradnja informacijskog sustava speleoloških objekata s razvojem novog informacijskog sustava, prikupljanje dodatnih znanstveno stručnih podataka o ulogama speleoloških objekata. Vezano uz predloženu mogućnost financiranja putem EU fondova istaknuto je kako u novom programskom

razdoblju OPKK 2021.-2027. postoji u širem opisu mogućnost da se dio sredstava usmjeri prema organizacijama civilnog društva. Međutim, taj dio nije još razrađen i sljedeće godine će se u skladu s prioritetima odlučivati koji će prvi pozivi biti pokrenuti i prema kome će se usmjeriti sredstva. Navedeno će uključivati i razmatranje mogućnosti kao i obima usmjeravanja financijskih sredstva prema civilnom društvu. Vezano uz čišćenje speleoloških objekata i financiranje nevladinih udruga direktor FZOEU ujedno je informirao o pozivu koji je u 2022. objavljen i čija je evaluacija u tijeku.

U nastavku rasprave postavljeno je pitanje o visini sredstva rezerviranih za plaćanje penala radi nemogućnosti ispunjenja odredbi direktiva u području zaštite okoliša i prirode. Državni tajnik ovdje je iznio podatke o plaćanju penala na nerekiclitiranu plastiku koji je uveden odlukom Europske komisije. S ove osnove iz državnog proračuna plaćeno je 16 milijuna eura u 2020. godini te isti iznos u 2021. godini. U ovom trenutku nije poznato koliki će iznos biti isplaćen za 2022. budući da nisu objavljeni zvanični podaci o količini nerekiclitirane plastike na nivou EU.

Zaključno je u raspravi istaknuta važnost da se kroz međuresornu suradnju uspostavi model kojim bi se osiguralo da se program energetske obnove kuća provodi paralelno s obnovom od potresa te je direktor FZOEU potvrdio da će se temeljem provedene koordinacije osigurati istovremeno provođenje energetske obnove i obnove od potresa.

Nakon provedene rasprave Odbor je većinom glasova (5 glasova „za“, 2 glasa „protiv“) odlučio predložiti Hrvatskome saboru donošenje

DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2023. GODINU I PROJEKCIJA ZA 2024. I 2025. GODINU

te sljedećih odluka:

Odluke o davanju suglasnosti na Financijski plan Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost za 2023. godinu i projekcija plana za 2024. i 2025. godinu;

Odluke o davanju suglasnosti Financijski plan Hrvatskih voda za 2023. godinu i projekcija plana za 2024. i 2025. godinu;

Odluke o davanju suglasnosti na Financijski plan Hrvatskih cesta za 2023. godinu i projekcija za 2024. i 2025. godinu;

Odluke o davanju suglasnosti na Financijski plan Hrvatske agencije za osiguranje depozita za 2023. i projekcija plana za 2024. i 2025. godinu;

Odluke o davanju suglasnosti na Financijski plan Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za 2023. i projekcija plana za 2024. i 2025. godinu;

Odluke o davanju suglasnosti na Financijski plan Centra za restrukturiranje i prodaju za 2023. i projekcija za 2024. i 2025. godinu;

Odluke o davanju suglasnosti na Financijski plan Hrvatskih autocesta za 2023. godinu i projekcija plana za 2024. i 2025. godinu;

Odluke o davanju suglasnosti na Financijski plan HŽ Putničkog prijevoza za 2023. godinu i projekcija plana za 2024. i 2025. godinu;

Odluke o davanju suglasnosti na Financijski plan HŽ infrastrukture za 2023. godinu i projekcija plana za 2024. i 2025. godinu.

Za izvjestitelja na sjednici Hrvatskoga sabora Odbor je odredio Sandru Benčić, predsjednicu Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Sandra Benčić

